

A BUDAPESTI
SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATÁNAK
ÉRTESÍTŐJE.

EGYEDÜLI HIVATALOS SZAKKÖZLÖNY. — KIADJA AZ IPARTÁRSULAT.

Az „Értesítő”-t a társulat tagjai díj nélkül kapják

☛ Megjelenik minden hó utolsó napján ☛

A választmány megbízásából szerkeszti: a társulat titkára.

Kéziratok a szerkesztőséghez küldendők be.

SZERKESZTŐSÉG:

==== Budapest, IV. kerület, Himző-utca 1. szám, földszint. ====

Hirdetéseket csak ajánlhatónak ismert cégektől fogadunk el.

HIRDETÉSEKET

a társulat titkársága (Bpest, IV., Himző-u. 1. sz. földsz.) vesz fel

EGYSZERI HIRDETÉS ÁRA:

Égész oldalra terjedő nagyságban	40 korona.
1/2	20 .
1/4	12 .
1/8	7 .

Égész évre szóló hirdetéseknel husz százalék engedmény.

Ipartársulati ügyek.

A választmány 1901. évi jelentése az 1902. évi közgyűléshez.

Tisztelt közgyűlés!

Az 1901. évről szóló jelentésünkben mindenekelőtt felsoroljuk ama nevezetesebb eseményeket, melyek iparunkat közelről érintették, s a melyeknél szükségessé vált az, hogy iparunk érdekében lépéseket tegyünk.

A kereskedelemügyi miniszter a közigazgatási hatóságokhoz intézett 86512/900. számú körrendeletében kimondotta, hogy mindazok az italmérők, akik ételek kiszolgáltatásával, vagy ételmi szerek eladásával is foglalkoznak, kötelesek az 1884. évi XVII. törvényzikk 4-ik §-a értelmében iparengedélyt, illetőleg iparigazolványt váltani, s ennél fogva azok, akiknek ilyen engedélyük nincs, tartoznak a rendelet életbeléptetésétől számított három hónap alatt engedélyért folyamodni.

Minthogy éppen a miniszteri rendeletben idézett törvény 22-ik §-a, többek között a vendéglős-ipar gyakorlásáról is akként szól, hogy akik azt már a törvény hatálya lépte előtt is üzték, ezentul is külön engedély nélkül folytathatják, ez alapon a rendelet módosításáért folyamodtunk a kormányhoz, kérvén egyrészt, hogy a régi joggal bíró vendéglősök a rendelet hatálya alól felmentessenek, másrészt pedig, hogy a rendelet végrehajtása — tekintettel az általános üzleti pangásra — elhalasztassék.

Az ipartársulat kérvényét, elnökünk vezetése alatt küldöttség adta át a kereskedelemügyi miniszternek.

Kérvényünk második részének fogantatja lón, amennyiben a rendelet végrehajtása a 11.043/901. szám alatt kibocsátott újabb kormányrendelettel 1901. év végéig elhalasztatott.

A halasztási határidő lejáratának közeledtével szaktársaink egy része ismét azzal a kérrrel fordult hozzánk, hogy újból folyamodjunk a rendelet felfüggesztése iránt.

Ezzel szemben egyik választmányi ülésen kifejezésre jutott az a vélemény, hogy a rendelet felfüggesztésének forcírozása által ellentétbe jutunk az ipartársulat régi álláspontjával. Mégis engedve ama szegényebb sorsu szaktársaink kérésének, akiket a rendelet mostanában leginkább sújtana, újból folyamodtunk a rendelet felfüggesztése iránt. Az ipartársulat kérvényét elnökünk és Glück

Frigyes szaktársunk vitte a kereskedelemügyi miniszterhez, szóval is feltárván előtte iparunk elszomorító helyzetét.

A kereskedelemügyi miniszter ur Ó nagyméltósága — s ezt a legmélyebb hálával kell említenünk — sok jó akaratot tanúsított iparunk iránt s az engedélyek váltása tárgyában kiadott korábbi rendeletének végrehajtását a nyomban kibocsátott 84,516/901. VIII. számú körrendelettel 1902. év végéig elhalasztotta.

A székesfőváros törvényhatósága által a fogadó, vendéglő, koresma stb. iparok gyakorlása tárgyában az 1884. évi XVII. törvényzikk II-ik §-ában foglalt utasítás alapján 1883. évi november hó 13-án 743. számú közgyűlési határozattal alkotott szályrendelet most már több irányban hiányosnak bizonyulván, a törvényhatóság 1901. évi május hó 15-én tartott közgyűlésében 595. szám alatt hozott határozattal új szabályrendeletet állapított meg.

A székesfővárosi tanács jog-, ipar- és rendészeti ügyosztálya által előterjesztett szabályrendelet-tervezet tárgyalás és véleményezés végett a kerületi előljárók értekezletének, a budapesti kereskedelmi és iparkamarának, az országos iparegyesületnek is kiadván, észrevételeink megtétele végett a székesfővárosi tanács 17.396/900.-I. sz. határozata kapcsán ipartársulatunkkal is közöltetett.

A tervezet ellen észrevételünk nem volt, mert elnökünk, továbbá Glück Frigyes és Stadler Károly szaktársaink, már a tervezet előkészítésénél és az imént felsorolt szakkörök által folytatott tárgyalásoknál érvényesítették befolyásukat abban az irányban, hogy az új szabályrendeletbe iparunk javára a közérdekkel is minden tekintetben összeférő üdvös intézkedések vétessenek fel.

Ipartársulatunkat leginkább érdekelte az új szabályrendelet 3. §-ának c) pontja, melynek értelmében iparunk gyakorlására, egyéb feltételek mellett csak ipartársulati tagok nyerhettek volna engedélyt.

Azonban a székesfőváros törvényhatóságának közgyűlése, a 3. §. c) pontjában foglalt helyes rendelkezést az 1884. évi XVII. törvényzikk 152-ik §-ában ütközőnek találta, s emiatt az új szabályrendelet szövegéből törölte.

A közgyűlés ezen határozatát, — minthogy a törvény idézett szakasza másként is értelmezhető és mert a vendéglős ipar gyakorlására a regale jog megváltása előtti időben a várostól szintén csak ipartársulati tag kapott engedélyt — megfeleltetjük a belügyminiszterhez, s így az új szabályrendelet sorsa még eldöntetlen.

A kormány részéről az ipartörvény (1884. évi XVII. t. cz.) revisiója elhatározatván, ipartársulatunk nevében felterjesztést intéztünk a magas kormányhoz, kifejtvén abban amaz irányelveket, melyeknek érvényre jutása a szállodás és vendéglős ipar fejlődése érdekében kívánatos. Kértük különösen, hogy a jelenlegi korlátlan állapot, mely iparunkat végtelenséggel fenyegeti, megszüntetvén, iparunk a képzetlen elemek beözönlése ellen védelemben részesüljön. S e szempontból alapos érvekkel indokoltuk annak szükségét, hogy iparunk folytatása képesítéshez legyen kötve.

Ismét hálával kell említenünk a magas kereskedelmiügyi kormány eljárását, mert ezuttal érdemleges tárgyalásra méltatta már annyiszor mellőzött jogos kérésünket, rendeletileg felhíván az ország valamennyi iparkamaráit, hogy a szállodás és vendéglős ipar képesítéshez kötésnek kérdése fölött véleményüket nyilvánítsák.

Az iparkamarákat körlevélben informáltuk az ügy előzményeiről: a képesítésért folytatott sok évi küzdelmeinkről, s bölcs ítéletükben bizva kértük őket igazságos ügyünk felkarolására.

A legtöbb iparkamara máris a képesítés mellett foglalt állást, s így lehet reményünk, hogy hő vágyunk végrehalására teljesül, s iparunk nem lesz örökké Csáki szalmája.

A székesfőváros tanácsa a törvényhatóság múlt évi június hó 26-iki közgyűlésében előterjesztést tett a városi fogyasztási adókról szóló javadalmi díjjegyzék további 3 évre való megállapítása tárgyában s a díjjegyzék tervezet bemutatása mellett azt is javaslatba hozta, hogy a bor és ürmös, bormust, stb. cikkek városi fogyasztási adója az állami fogyasztási adó 20%-áig, vagyis:

a bor és ürmös fogyasztási adója 70 fillérrel;

a bormust és szőlőcefre városi fogyasztási adója pedig 66 fillérrel felemeltesék.

A közgyűlés az előterjesztést elfogadta és elhatározta, hogy az új díjjegyzéket életbe lépteti.

Minthogy ezáltal újabb súlyos közteher hárult volna reánk, a közgyűlés határozata ellen felebbezést intéztünk a belügyminiszterhez s hivatkoztunk az 1899. évi VI. törvényczikk 5-ik §-ára, mely szerint Budapesten a városi fogyasztási adó ily módon fel nem emelhető. Együttal ugyanezen ügyben külön kérvényt intéztünk a szintén érdekelt pénzügyminiszteriumhoz

A kormány a közgyűlés határozatát nem hagyta jóvá s így a városi fogyasztási adó emelésétől megmenekültünk.

A járdafoglalási díjak túl magas megállapítása ellen folytatott küzdelmünknek is volt némi eredménye, a mennyiben a székesfőváros hatósága valamivel mérsékeltebb díjszabást állapított meg s azonkívül a szabályzatot oda módosította, hogy a gyalogjárón bérelt terület már április 1-én elfoglalható és november hó végéig elfoglalva tartható.

A hentesek, húsárosok stb. azzal a kérelemmel fordultak a pénzügyminiszterhez, hogy a korlátlan italmérési jogot reájuk is kiterjessze. E törekvéssel szemben azonnal ellenkérvényt intéztünk a pénzügyminiszterhez, idézvén az állami italmérési jövedékről szóló 1899. évi XXV. törvényczikk 5-ik és 6-ik szakaszait, melyeknek értelmében a mondott üzletekben a szeszes italoknak csak kismértékben való elárúsítása gyakorolható, s a palaczkbor és palaczkör kimérése is csak kivételesen engedélyezhető. E lépésünk által megakadályoztuk azt, hogy az italmérési üzletek száma esetleg megkétszereződjék.

Rendkívüli eseményt képez az idegenforgalom emelésére és a szállodás ipar fellendülésére nézve a szállodások nemzetközi egyesülete Stockholmban tartott múlt évi közgyűlésének azon végleges elhatározása, hogy 1902. évi közgyűlését Budapesten fogja tartani.

Oly nagy vívmány ez, melyet hírneves világvárosokkal szemben sok éven át folytatott versengés után sikerült elérnünk s melynek értékét csak következményeiben fogjuk megbecsülni tudni.

Éppen azért hazafias kötelességünknek tartjuk, és iparunkért való lelkesedésünk is arra késztet bennünket, hogy felkérjük a mélyen tisztelt közgyűlést: méltóztassék oda hatni, hogy iparunk minden igaz, lelkes hiva áldozatkészen csatlakozzék hozzánk, midőn arról lesz szó, hogy előkelő külföldi vendégeinkkel szép Magyar hazánkat és székesfővárosunkat is megismertessük és megkedveltesük.

Alkalmunk lesz a külföldiek által felőlünk táplált balvélemény eloszlatására. Leleplezhetjük az ellenünk szórt rágalmakat. Kiköszörülhetjük a magyar bor régi jóhírnevén esett csorbát, ha meggyőzzük szakértő külföldi vendégeinket arról, hogy Magyarország nincs hamis borra utalva, mert áldott földje bőven ellátja jó, természetes borral.

Tisztelt közgyűlés!

A választmány mint intéző testület, máris minden alkalmas módot felhasználott abban az irányban, hogy vendégeink nagyszerű fogadtatásban részesüljenek és tiszteltükre fényes ünnepélyeket rendezhessünk.

Vendégeink érkezését úgy a magas kormánynak, mint a székesfőváros hatóságának is bejelentettük, és mint hazánk és székesfővárosunk idegenforgalmára nézve igen fontos eseményt figyelmükbe ajánlottuk, kérvén részükről is erkölcsi és anyagi támogatást; és pedig külön-külön kérvényt intéztünk a belügyi, a kereskedelemügyi és a földművelésügyi miniszterhez, valamint a székesfőváros polgármesteréhez is, bemutatván nekik egyttal programunk tervezetét, és megjelölve annak azon részeit, melyeknek kivételétőlük reméljük. Mindannyinak jóakaratu ígéretét bírnjuk.

Annak a kérdésnek az eldöntését, hogy az ipartársulat a külföldi vendégeink itt időzése alkalmából felmerülő költségekhez mily összeggel járuljon hozzá, az előterjesztések között napirendre tűztük.

Meg kell még jegyeznünk, hogy ezen ügy iránt országsszerte igen nagy érdeklődés mutatkozik, s máris több városból (Kassa, Tokaj, Szeged) kaptunk rendkívül kedvező meghívást. Az országos iparegyesület pedig előzenylen fölajánlotta közreműködését.

Mint az előbbi ügygyel bizonyos tekintetben összefüggő esetet bejelentjük, hogy a székesfőváros polgármesterétől felhívást kaptunk a keletkezőfélben lévő idegenforgalmi egyesület pártolására. A választmány Glück Frigyes kartársunk indítványára a folyó évi január hó 28-án tartott ülésben elhatározta, hogy az ipartársulat a szervezés alatt álló idegenforgalmi egyesületbe 1000 korona jegyzése mellett alapító tagnak belépjen, illetőleg a belépés elhatározása iránt a közgyűlésnek az elnökség útján javaslatot tegyen. Ennélfogva ezt a kérdést az előterjesztések között szinten napirendre tűztük.

Emlékezetes napja ipartársulatunknak a múlt év május havának 28-ika. E napon ünnepeltük szeretett elnökünk 25 éves jubileumát és id. Kammer Ernő tiszteletbeli elnöknek 25 éven túl terjedő szereplését. A harmadik ünnepelt Reutter Nándor szaktársunk lett volna, de a kegyetlen sors nem engedte meg neki azt a boldogságot és így minket is megfosztott attól az örömtől, hogy őt is az ünnepelték között lássuk. Elragadta őt a halál az ünnep küszöbén előlünk, s hálánkat és elismerésünket csak emlékének szentelhetjük.

Ünnepünk első része: a díszközgyűlés az új város-házán, a székesfőváros törvényhatóságának közgyűlési termében folyt le, nagyszámu díszes közönség előtt. Mint vendégek jelen voltak: a főpolgármester, a polgármester, alpolgármester, több tanácsnok, több országgyűlési képviselő.

selő, az országos iparegyesület igazgatója, a kereskedelmi és iparkamra főtitkára, a szakiskola tanári kara, sok vidéki és helybeli szaktársunk, valamint az iparunkkal érdekszövetségben álló kereskedelmi cégek képviselői.

Az ünnepeltek Glück Frigyes szaktársunk szívéhez szóló szép beszédben üdvözölte, s azután átnyújtotta nekik az emléktárgyakat. S ugyancsak Glück Frigyes tartott meghatározó emlékbeszédet az elköltözött harmadik jubiláns fölött.

Erre következett egy lélekemelő jelenet, midőn a szakiskola több jelmezes növendéke gyönyörű költeményt szavalva, mint példaképet aposztrofálta az ünnepeltek.

Azután a küldöttségek következtek, ugymint: az I-III. ker. vendéglősök ipartársulatának küldöttsége; a szállodások, vendéglősök, stb. országos nyugdíj-egyesületének küldöttsége; a budapesti vendéglős szakiskola tanári karának küldöttsége; a helybeli szaksajtó küldöttsége; a budapesti pinczéregyesület küldöttsége, stb. s végül felolvasztattott a budapesti kávé-ipartársulat üdvözlő átirata, s ezzel a lélekemelő ünnep véget ért.

Az ünnep iránt szaktársaink már előre is nagy érdeklődést tanúsítottak.

Erre vall Krist Ferencz szaktársunknak azon indítványa, melynek az a célja, hogy a lefolyt 25 éves korszak, mint a mely alatt az ipartársulat felvirágzott, maradandóan megörökíttessék az által, hogy az ipartársulat ingatlant vásároljon. Ezen indítványt az előterjesztések között napirendre tűztük.

Az ipartársulat által fentartott szakirányú tanonciskolában június hó 17. és 18. napján tartatott az évről vizsgálat. Az első napon Walter Gyula kanonok, a második napon Mártonfy Márton orsz. iparoktatási főigazgató vezette a vizsgálatot. Jelen volt az ipartársulat számos tagja és a szakoktatás iránt érdeklődő sok előkelő vendég. A tanulók meglepő haladása, de különösen szakirányú képzettsége általános meglepedést keltett. Több tanuló jutalomban részesült, s ezek között Tomor F. nyerte el a Glück-féle alapítványból az «István díjat». Nem hagyhatjuk említés nélkül, hogy François Lajos pezsgőgyáros ez uttal is tanujelét adta áldozatkészségének, s mint a szakiskola lelkes híve 100 koronát ajándékozott jutalom-díjra.

Dicsérettel kell még felemlítenünk Müller Antal szaktársunk nagylelkű adományát, aki 200 koronás alapítványt tett a szakiskola javára, azzal a kikötéssel, hogy az alapítvány kamatai évenként annak a tanulónak adásának jutalomképen, aki a magyar nyelv elsajátításában legjobb előmenetelt tesz.

A szakiskola költségeinek részbeni fedezése céljából rendezni szokott bálunkat mult évben is megtartottuk s annak tiszta jövedelme gyanánt 3455 korona jutott a szakiskolának. Hálás köszönetünket nyilvánítjuk a magas kormányának, a székesfőváros hatóságának és a budapesti kereskedelmi és iparkamarának, hogy ez évben is segéllyel járultak hozzá szakiskolánk fentartásához.

Örömmel jelentjük azt is, hogy a szakoktatás ország-szerte jó mederben halad, s máris több vidéki városban találhatunk szakiskolát s mindez a szakoktatás lelkes meczenásának, Glück Frigyes szaktársunknak örökre maradandó műve.

A magyar vendéglősök országos szövetsége mult évi szeptember hó 3-án tartotta meg Budapesten első évi rendes közgyűlését, az országos nyugdíjegyesület negyedik évi rendes közgyűlésével kapcsolatban.

A közgyűlésen Glück Frigyes szaktársunk előadása alapján behatóan tárgyalattott a tanonc-ügy és a szakoktatás terjesztése. Förster Konrád szaktársunk előadása alapján a helyközvetítési ügy országos rendezésének kérdése. Stadler Károly szaktársunk előadása alapján az idegen forgalom emelésének kérdése.

Azután a közgyűlés elfogadta Seiffert Antal ujvidéki

szaktársnak a vasuti vendéglők hérbeadása tárgyában tett indítványát és elhatározta, hogy ugy ezen utóbbi ügyben, mint a pozsonyi ipartársulat panaszára a termelők által az italmérés terén elkövetett visszaélések miatt, továbbá az idegen-forgalom emelésének érdekében is fölíratot intéz a kormányhoz.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Nagy örömmel vártuk a szövetség tagjait, vendégszeretettel akartuk viszonzni kedves vidéki szaktársainknak azt a páratlan vendégszeretetét, melylyel ők a debreczeni, nagyvárad, aradi kongresszusokat nekünk felejtethetlenné tették.

Azonban közbe szölt a halál! Örömmünnepeünk előestéjén elragadta közülünk azt a férfit, ki büszkesége volt iparunknak.

Öröm helyett gyász költözött szíveinkbe, mert a szövetség első közgyűlését Kommer Ferencz szeretett kartársunknak ravatala tette előttünk emlékezetessé.

A boldogultnak nemcsak ipartársulatunk adta meg az ő emlékét megillető végtisztességet, hanem az országos szövetség közgyűlése is meghatározó módon nyilvánította gyászát.

A mult év történetének jelentősebb mozzanatairól ekként beszámolván, áttérünk ipartársulatunk belügyeire.

Mindenekelőtt sajnálattal jelentjük, hogy a tagok létszámában rendkívül nagy a hullámozás és pedig az ipartársulat kárára, mert a létszám apadófélben van, ugyanannyira, hogy az év végén 524 tagja volt az ipartársulatnak, holott az előző évben még 581-et számláltunk. Oka e hanyatlásnak főleg a rossz gazdasági viszonyokban rejlik. Szegényebb sorsu szaktársaink nem bírnak a mostoha sorsal megbirkózni, s tömegesen föladják a küzdelmet, s ez által évről-évre növekedik az az összeg, melyet ipartársulatunk segélyre fordít.

Ez a körülmény azonban mindezideig nem befolyásolta az ipartársulat vagyoni helyzetét, mert miként a számvizsgáló bizottság által felülvizsgált zárószámadásból és a számadásra vonatkozó jelentésből is kitűnik, az ipartársulatnak 3396 korona 21 fillér jövedelme volt.

A jótékonyaságot elszegényedett szaktársainkkal szemben fokozott mértékben gyakoroltuk, a mennyiben segélyezésre az ipartársulat pénztárából 1032 koronát, a választmány rendelkezési alapjából 360 koronát, a «Dréher alapítványból» 840 koronát, mindössze tehát 2232 koronát osztottunk ki.

Ugyancsak jótékony czélú és hazafias adományokra 1111 koronát fordítottunk.

Ezenkívül az eddigi szokáshoz képest élelmezésben részesítettük az «Eötvös-alap» országos tanító-egyesület által ajánlott vidéki szegény tanítók Budapesten tanuló fiait; nemkülönben az orsz. színészeti akadémia több növendékét; valamint az egyetemi kör megkeresése folytán néhány egyetemi hallgatót.

Bejelentjük, hogy az ipartársulatnak tőkében 27,684 korona 69 fillér, hazai takarékpénztári kötvényekben 68,603 korona 18 fillér, mindössze tehát 96,287 korona 87 fillér vagyona van.

Ehhez még a szakiskolai tankönyvekre fordított 8111 korona 40 fillért és a leltári tárgyak értékét képviselő 624 korona 70 fillért is hozzáadva, a teljes vagyon 105,023 korona 97 fillér lesz.

Tisztelt közgyűlés!

Záradéku betérjesszük az 1902. évi költségvetést 15,000 korona bevétel és ugyanannyi kiadás előirányozásával.

A napirendre tűzött előterjesztéseinket a közgyűlés különös figyelmébe ajánlva, tisztelettel kérjük, hogy részünkre a felmentvényt megadni méltóztassék.

Budapesten, 1902. márczius 13-án.

A választmány.

Szövetségi ügyek.

A magyar vendéglősök országos szövetsége a múlt évi közgyűlés határozataiból kifolyólag az alább közlött kérvényeket intézte a kormányhoz:

I.

Nagyméltóságú Miniszter Ur! Kegyelmes Urunk!

A magyar társadalom már évek óta napirenden tartja az idegenforgalom emelésének kérdését, mert általánosan elismert tény az, hogy ahol megteremtették az idegenforgalmat, ott virágzik az ipar és kereskedelem, ott a fogyasztási termékek jó piacra találnak, szóval ott a közgazdasági élet megizmosodása tapasztalható. És az idegenforgalom megteremtése és fejlesztése céljából egyre másra alakulnak egyes bizottságok, egyesületek.

Ilyen helyes irányu áramlatokkal párhuzamosan szövetségünk idegenforgalmi osztálya is részt óhajt venni a maga hatáskörében a munkálatokból és az eddig elméletben folytatott tárgyalásokat gyakorlatilag óhajtja megvalósítani.

És mert szállodások nélkül az idegenforgalom lebonyolítása el sem képzelhető, azért tartjuk kötelességünknek, hogy mindama előmunkálatokat, melyek a szállodaipar terén feltétlenül szükségesek, elég jókor elvégezhessük, hogy azután a kész anyagot rendelkezésére bocsájt-hassuk az összes illetékes köröknek, akiknek velünk együtt hivatásuk lesz az idegenforgalmat megteremteni, állandósítani és fejleszteni.

E célból első sorban hazánk szállodaiparának alapos megismerésére volna feltétlenül szükségünk.

Sajnos, de való, hogy szövetségünk nagy költséggel járó kiadásai dacára sem jutott abba a helyzetbe, hogy Magyarország összes szállodáinak czimjegyzékét összeállíthassa.

Már pedig ha nem ismerjük sem a szállodákat, nem tudjuk azok neveit, fogalmunk sincs arról, kik a szállodatulajdonosok, nem ismerjük a szállodák helyiségeit, minőségét, nem adhatunk a hozzájuk felvilágosításért forduló idegeneknek semminemű felvilágosítást s így nem is vagyunk abban a helyzetben, hogy az idegenforgalmat emeljük.

Ellenben, ha egy hivatalos adatok alapján beszerzett szállodaczimjegyzékkel rendelkezik szövetségünk, azt mi a saját költségünkön kinyomatjuk és több ezer példányban díjtalanul szétküldjük kartársainknak, hogy azok ismét az utasok között osszák széjjel.

Kegyelmes Urunk!

Azt hisszük, hogy helyes úton járunk, midőn első sorban a magunk szakiparát akarjuk megismerni, hogy ezen alapon mi azt tovább ismertethessük és a magunk körében ott, a hol hibát találunk, azt javítsuk, ahol hiányt tapasztalunk, azt pótoljuk, szaktársainkat jó példaadással a haladásra buzdítsuk, mely működési irányzat szakiparunkban az idegenforgalmi kérdés helyes megoldásának egyik létfeltételét képezi. Sőt nemcsak az idegenforgalom emeléséhez járulnánk hozzá egy hivatalos czimjegyzék összeállítása és kiadása által, hanem ezenkívül a hazai gyáriparnak, kereskedelemnek és bortermelőknél is hasznos szolgálatot teljesíthetnénk, mert eddig iparunkról ily jegyzék hivatalos adatokkal nem jelent meg.

Ennélfogva azon alázatos kérelemmel járulunk Nagyméltóságodhoz, kegyeskednék a fennhatósága alá tartozó összes hazai hatóságoknál hivatalból elrendelni, hogy záros határidőn belül a mellékelt kérdőívben foglalt kérdésekre az adatokat szolgáltatassák be Nagyméltóságodhoz és kegyeskedjék a beérkezett adatokat nyomtatás alá való rendezés céljából szövetségünknek rendelkezésére bocsájtani.

Az elmondottakon kívül azon okkal is támogatjuk kérésünket, hogy a magánüzemű iparok jegyzékai megbízhatatlanok, a czimanyagnak magánosoktól való beszerzése, dacára annak, hogy nagy költséggel jár, hiányos és kivitellen.

Az idegenforgalom emelése céljából tiszteletteljes kérésünket újból megismételjük.

Budapest, 1902. márczius 26-án.

A magyar vendéglősök országos szövetsége.

II.

Nagyméltóságú Miniszter Ur! Kegyelmes Urunk!

A «Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége» idegenforgalmi osztályának egyik határozatából folyólag azon alázatos kérelemmel fordulunk Nagyméltóságodhoz, kegyeskednék minden oly alkalommal, midőn a bölcs vezetése alatt álló miniszteriumban hivatalon kívül álló faktorok közreműködésével az idegenforgalom emelését célzó tárgyalásokat tartanak, szövetségünk által kiküldendő tagjainkat Nagyméltóságod által megállapítandó számban e tanácskozásokhoz meghívni.

Kegyelmes Urunk! E kérelmünk indokolására csak egy fontos körülményre vagyunk bátrak nagybecsű figyelmét felhívni, melynek lényege az, hogy ahol nincs idegenforgalom, ott gyakran akadhatunk jó vendéglősre, de ahol nincs jó vendéglős, ott idegenforgalomról szó sem lehet. Vagyis az idegenforgalom emelése szoros kapcsolatban van a szállodások iparával, mert a szálloda az a hely, ahol az idegen az első benyomásokat szerzi és ha bárminő áldozatokat hozna is a hatóság, a társadalom az idegenforgalom emelésére, ha ezen mozgalmakkal együtt nem haladhat lépésről-lépésre szállodaiparunk, mely a megélhetés nehéz gondjaival küzd, bizony meddő marad minden törekvés, minden munka, mely az idegenforgalom emelését célozza.

Mi magunk már évek óta küzdünk oly irányban, hogy iparunknak szakképzett erőket neveljünk és szakiskolánk fennállása óta több ezer szakképzett ifjút bocsájtottunk ki az életbe, mely körülmény lehetővé tette azt, hogy a többi művelt államok példájára hazai szállodásaink el vannak látva, illetve elláthatók szakképzett, idegen nyelveket beszélő magyar munkásokkal.

Ily módon mi már előre dolgoztunk az idegenforgalmi kérdésben és a közös állami, társadalmi érdekek keretébe beleilleszkedtünk önként, mert eleve tudtuk, hogy a hatóságok és a társadalom egyszerre fogja tőlünk azt követelni, ami évek küzdelmes munkája után lehetséges csak.

Ámde mégis sajnálattal tapasztaljuk, hogy midőn nálunk a közvélemény már elfogadja ama jogos álláspontunkat, hogy csakis tudással megáldott és szakképzett vendéglősnél, szállodásnál érzi magát jól a közönség, — a külföldön pedig tapasztalati tények bizonyítják ez állításunk igazát, — akkor a magasabb intéző körökben még mindig nem veszik komolyan iparunkat, holott szakiparunk államháztartásunknak egy fontos közgazdasági tényezője, mely a nyilvános bírálat és a tisztességtelen verseny nyomása alatt iparát folyton fejleszti, szakismereteit tudással gyarapítja és arra törekszik, hogy iparából a képesítés elnyerése által kiküszöbölje azon betolakodó idegen, tudatlan elemeket, melyek az összes szakipari törekvéseket akasztják meg, sőt gyakran tönkreteszik.

Kegyelmes Urunk! Az előadottak alapján habár mindenféle részletezéstől tartózkodtunk is, világos, hogy iparunk eddig elég mostoha bánásmódban részesült minden alkalommal, midőn oly törekvésekért küzdött, melyek e kar tekintélyét voltak hivatva megteremteni. Most is a szakipari közérdek szempontjából folyamodunk Nagyméltóságodhoz, mert ismerjük Nagyméltóságod álláspontját, hogy a magyar ipar fejlesztésénél az előhaladás fáklyájával vezeti a magyar iparost azon utra, amelyen haladva a tisztas munká meg találja a maga fáradozásának, iparkodásának gyümölcsét!

Ezért bizalommal fordulunk Nagyméltóságodhoz és a legjobb reményekkel eltelve kérjük Nagyméltóságodat, hogy az idegenforgalmi ügyben tartandó tanácskozásokra kegyeskedjék szövetségünk meghatalmazottját, esetleg meghatalmazottjait meghívni.

Budapest, 1902 márczius 26

A magyar vendéglősök országos szövetsége

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
 legtisztább égvényes
SAVANYU-KŰT
 legjobb asztali- és üdítő ital,
 kitűnő hatásnak bizonyult köhögésnél,
 gégebajoknál, gyomor- és hólyaghu-
 rutnál.
 Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

MATTONI
ERZSÉ-BET SÓSFÜRDŐJE
 BUDAPESTEN
 (BUDÁN)

LÖWENSTEIN M. (MIHÁLY)

ezégtulajdonos:

LÖWENSTEIN F. NÁNDOR

cs. és kir. udvari szállító, József fhg. Ő cs. és kir. fensége
 és Fülöp Szász Coburg Gothai herceg Ő kir. fensége
 udvari szállítója.

Főüzlet:

Fióküzlet:

IV., Vámbáz-körút 4.

IV., Kishid-utca 7.

ajánlja nagy raktárát

mindennemű fűszer-árakban a legjobb mi-
 nőségben; bel- és külföldi sajtokban, hus,
 hal, főzelék- és gyümölcs-conservekben,
 csokoládé, francia és magyar cognacban és
 pezsgőben, angol és francia különlegessé-
 geket finom konyhák részére; főző bort:
 Madeira, Marsalla, Sherryt.

Kizárólagos főraktár az

„Anglo Continental Thee Association“-nak
 legjobb fekete teákban, valódi Jamaika rum.

Kivánatra árjegyzék bérmentve.

PEZSGŐ

CHAMPACNER

LOUIS FRANCOIS & Co.

PROMONTOR.

Kitüntetések:

Páris 1889. EZÜST-ÉREM.
 Nizza 1890. ARANY-ÉREM.
 Lissabon 1890. Hors Concours és
 NAGY DIPLOM
 Temesvár, NAGY ARANY-ÉREM.

Auszeichnungen:

Paris 1889. SILB. MEDAILLE
 Nizza 1890. GOLD. MEDAILLE
 Lissabon 1890. Hors Concours und
 GROSSES DIPLOM.
 Temesvár GROSSE GOLD. MEDAILLE

Főképviselek: — General-Vertretung:

RUDA ÉS BLOCHMANN

BUDAPEST, Akadémia-utca 16.

SEC

SEC

Talisman
TÖRLEY JÓZS. ÉS T^{SA}

Promontor
(Budapest.)

RÉPOSÉ.

Első Magyar Részvény Serfőződe

BUDAPEST—KŐBÁNYÁN

Fennáll 1854 óta.

Az 1900. évi párisi villágkiállításon collective a legnagyobb éremmel (Grand prix) kitüntetést nyert.

DISZOKMÁNY 1885.

JURY-TAG 1896.

Városi iroda: VIII. kerület, ESTERHÁZY-UTCZA 6. szám.

Ajánlja: ászok, király, márcziusi világos, márcziusi sötét, „bajor mód“, udvari „pilseni mód“, kétszeres márcziusi világos és sötét, valamint bak-söreit, továbbá saját töltésű palaczköreit gőzpasteurizáló készülékkel s a legújabb technikai berendezésekkel felszerelt kőbányai palaczkör osztályából.

==== Ezen a legújabb technikai berendezésekkel felszerelt serfőződének évi gyártási képessége 400,000 hektoliter. ====

Az ország minden részében sörraktárosok által vagyunk képviselve; nagyobb raktáraink Arad-, Szeged-, Miskolcz-, Kolozsvár-, Nagyvárad-, Nyiregyháza-, Temesvár- és Debreczenben vannak.

Hordósör-megrendelés: Budapestre, telefon-szám 52—59.

Hordósör-megrendelés: Vidákra, telefon-szám 52—60.

Palaczkör-megrendelés: telefon-szám 56—58.